

**HUMAN RIGHTS AND TERRORISM in the LIGHT OF UNITED NATIONS'
DECISIONS²**

I. Introduction

Human rights are universal values and legal guarantees that protect individuals and groups against actions and omissions primarily by State agents that interfere with fundamental freedoms, entitlements and human dignity³. The full spectrum of human rights involves respect for, and protection and fulfilment of, civil, cultural, economic, political and social rights, as well as the right to development⁴. Human rights are universal—in other words, they belong inherently to all human beings—and are interdependent and indivisible⁵.

The human cost of terrorism has been felt in virtually every corner of the globe. The United Nations family has itself suffered tragic human loss as a result of violent terrorist acts⁶. The attack on its offices in Baghdad on 19 August 2003 claimed the lives of the Special Representative of the Secretary-General, Sergio Vieira de Mello, and 21 other men and women, and injured over 150 others, some very seriously⁷.

Terrorism clearly has a very real and direct impact on human rights, with devastating consequences for the enjoyment of the right to life, liberty and physical integrity of victims. In addition to these individual costs, terrorism can destabilize Governments, undermine civil

¹ Lecturer, İstanbul Medeniyet University, Law Faculty.

²Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Human Rights, Terrorism and Counter-terrorism- Fact Sheet No. 32 has been generally used in this paper.

³ DOĞAN, İlhan, İnsan Hakları Hukuku, Astana Yayınları, 2015, s. 48; Thomas FLEINER, What Are Human Rights?, The Federation Press, 1999, p. 14-16.

⁴ OREND, Brian, Human Rights: Concept and Context, Broadview Press, 2002, p. 67- 69.

⁵ DOĞAN, p. 51; Jack DONNELLY, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Translator Mustafa ERDOĞAN& Levent KORKUT, Yetkin Yayınları, 1995, p. 19.

⁶ FOOT, Rosemary, The United Nations, Counter Terrorism, and Human Rights: Institutional Adaptation and Embedded Ideas, *Human Rights Quarterly*, Vol. 29, No:2, May 2007, p. 490 v.b.

⁷ BOOKLET, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Human Rights, Terrorism and Counter-terrorism, Fact Sheet No. 32, <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Factsheet32EN.pdf>, Date of access 23.10.2018..

society, jeopardize peace and security, and threaten social and economic development. All of these also have a real impact on the enjoyment of human rights. Security of the individual is a basic human right and the protection of individuals is, accordingly, a fundamental obligation of Government. States therefore have an obligation to ensure the human rights of their nationals and others by taking positive measures to protect them against the threat of terrorist acts and bringing the perpetrators of such acts to justice. In recent years, however, the measures adopted by States to counter terrorism have themselves often posed serious challenges to human rights and the rule of law.

Some States have engaged in torture and other ill-treatment to counter terrorism, while the legal and practical safe guards available to prevent torture, such as regular and independent monitoring of detention centres, have often been disregarded. Other States have returned persons suspected of engaging in terrorist activities to countries where they face a real risk of torture or other serious human rights abuse, thereby violating the international legal obligation of non-refoulement. The independence of the judiciary has been undermined, in some places, while the use of exceptional courts to try civilians has had an impact on the effectiveness of regular court systems. Repressive measures have been used to stifle the voices of human rights defenders, journalists, minorities, indigenous groups and civil society. Resources normally allocated to social programmes and development assistance have been diverted to the security sector, affecting economic, social and cultural rights⁸.

II. What Is Terrorism?

Terrorism is commonly understood to refer to acts of violence that target civilians in the pursuit of political or ideological aims⁹. In legal terms, although the international community has yet to adopt a comprehensive definition of terrorism, existing declarations, resolutions and universal “sectoral” treaties relating to specific aspects of it define certain acts and core elements¹⁰.

⁸BOOKLET, Office of the United Nations.

⁹ SHANTY, Frank, Counterterrorism- From the Cold War to the War on Terror, Volume 1: Combating Modern Terrorism, (1968- 2011), p. 417.

¹⁰ CRENSHAW, Martha, LAFREE, Gary, Countering Terrorism, Brookings Institution Press, 2017, p. 165.

In 1994, the General Assembly's Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism, set out in its resolution 49/60, stated that terrorism includes "criminal acts intended or calculated to provoke a state of terror in the general public, a group of persons or particular persons for political purposes" and that such acts "are in any circumstances unjustifiable, whatever the considerations of a political, philosophical, ideological, racial, ethnic, religious or other nature that may be invoked to justify them." Ten years later, the Security Council, in its resolution 1566 (2004), referred to "criminal acts, including those against civilians, committed with the intent to cause death or serious bodily injury, or taking of hostages, with the purpose to provoke a state of terror in the general public or in a group of persons or particular persons, intimidate a population or compel a Government or an international organization to do or to abstain from doing any act"¹¹. Later that year, the Secretary-General's High-level Panel on Threats, Challenges and Change described terrorism as any action that is "intended to cause death or serious bodily harm to civilians or noncombatants, when the purpose of such an act, by its nature or context, is to intimidate a population, or to compel a Government or an international organization to do or to abstain from doing any act" and identified a number of key elements, with further reference to the definitions contained in the 1999 International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism and Security Council resolution 1566 (2004)¹².

III. The Central Role of Human Rights and State Obligations

The international community has committed to adopting measures that ensure respect for human rights for all and the rule of law as the fundamental basis of the fight against terrorism, through the adoption of the United Nations Global Counter-Terrorism Strategy by the General Assembly in its resolution 60/288¹³. Member States have resolved to take measures aimed at addressing the conditions conducive to the spread of terrorism, including lack of rule of law and violations of human rights, and ensure that any measures taken to counter terrorism comply with their obligations under international law, in particular human rights law, refugee law and international humanitarian law. In 2004, the High-level Panel on Threats, Challenges and Change reported that recruitment by international terrorist groups was aided by

¹¹ FOOT, p. 494.

¹² SHANTY, p. 34.

¹³ SHANTY, p. 417.

grievances nurtured by poverty, foreign occupation, and the absence of human rights and democracy¹⁴.

The World Summit Outcome, adopted by the General Assembly in 2005, also considered the question of respect for human rights while countering terrorism and concluded that international cooperation to fight terrorism must be conducted in conformity with international law, including the Charter of the United Nations and relevant international conventions and protocols¹⁵. The General Assembly and the Commission on Human Rights have emphasized that States must ensure that any measures taken to combat terrorism comply with their obligations under international human rights law, refugee law and international humanitarian law¹⁶.

The Security Council has done the same, starting with the declaration set out in its resolution (2003), in which the Security Council, meeting at the level of Ministers for Foreign Affairs, stated that “States must ensure that any measure taken to combat terrorism should comply with all their obligations under international law, and should adopt such measures in accordance with international law, in particular international human rights, refugee, and humanitarian law.” This position was reaffirmed in Security Council resolution (2005)¹⁷. In his 2006 report “Uniting against terrorism: recommendations for a global counter-terrorism strategy” (A/60/825), the United Nations Secretary-General described human rights as essential to the fulfilment of all aspects of a counter-terrorism strategy and emphasized that effective counter-terrorism measures and the protection of human rights were not conflicting goals, but complementary and mutually reinforcing ones. Universal and regional treaty-based bodies have likewise frequently observed that the lawfulness of counter-terrorism measures depends on their conformity with international human rights law¹⁸.

¹⁴ BOOKLET, Office of the UN.

¹⁵ WHEELER, Nicholas J, A Victory for Common Humanity? The Responsibility to Protect after the 2005 World Summit, *Journal of Comparative Labour Law & Industrial Relations*, January 2005, p. 2.

¹⁶ BOOKLET, Office of the UN.

¹⁷ FOOT, p. 506.

¹⁸ BOOKLET, Office of the UN.

The Security Council has undertaken a number of counter-terrorism actions, notably in the form of sanctions against States 22 considered to have links to certain acts of terrorism (primarily in the 1990s) and later against the Taliban and Al-Qaida, as well as the establishment of committees to monitor the implementation of these sanctions. In 2001, it adopted resolution (2001), which obliges Member States to take a number of measures to prevent terrorist activities and to criminalize various forms of terrorist actions, and calls on them to take measures that assist and promote cooperation among countries including signing up to international counter-terrorism instruments.

IV- United Nations Action on Counter-Terrorism

1. Implementing the Global Counter-Terrorism Strategy

The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy reaffirms the inextricable links between human rights and security, and places respect for the rule of law and human rights at the core of national and international counter-terrorism efforts. Through the Strategy, Member States have committed to ensuring respect for human rights and the rule of law as the fundamental basis of the fight against terrorism. To be effective, this should include the development of national counter-terrorism strategies that seek to prevent acts of terrorism and address the conditions conducive to their spread; to prosecute or lawfully extradite those responsible for such criminal acts; to foster the active participation and leadership of civil society; and to give due attention to the rights of all victims of human rights violations. Not only is the promotion and protection of human rights essential to the countering of terrorism, but States have to ensure that any counterterrorism measures they adopt also comply with their international human rights obligations¹⁹.

The General Assembly has adopted a series of resolutions concerning terrorism since December 1972, addressing measures to eliminate international terrorism as well as the relationship between terrorism and human rights. It has emphasized that States must ensure that any measures taken to combat terrorism comply with their obligations under international law, in particular international human rights, refugee and humanitarian law. Under the Charter of the United Nations, the Security Council has primary responsibility for the maintenance of

¹⁹BOOKLET, Office of the UN.

international peace and security, including measures to address terrorism as a threat to international peace and security

The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy was adopted by the General Assembly on 8 September 2006²⁰. This marks the first time that Member States have agreed to a comprehensive, global strategic framework to counter terrorism. The strategy spells out concrete measures for Member States to take individually as well as collectively to: address the conditions conducive to the spread of terrorism, prevent and combat terrorism and strengthen their individual and collective capacity to do so, and protect human rights and uphold the rule of law while countering terrorism²¹. The strategy calls for Member States to work with the United Nations system to implement the provisions of the plan of action contained in the strategy and at the same time calls for United Nations entities to assist Member States in their efforts. The United Nations departments, programmes, funds and agencies have been taking actions in a number of areas in line with the strategy both in their individual capacity and through joint efforts in the framework of the Counter-Terrorism Implementation Task Force (CTITF)²²:

2. Coordination and Cooperation between Members

The Counter-Terrorism Implementation Task Force, established in 2005 by the Secretary-General, works to ensure overall coordination and coherence among at least two dozen entities throughout the United Nations system involved in counter-terrorism efforts. The Task Force has developed a programme of work and established working groups to carry forward a first set of initiatives to help Member States implement the strategy²³. Working groups include²⁴:

- ***Facilitating Integrated Implementation of the Strategy***

²⁰ SHANTY, p. 323.

²¹ CONTE, Alex, Human Rights in the Prevention and Punishment of Terrorism- Commonwealth Approaches: The United Kingdom, Canada, Australia and New Zealand, Springer, 2010, p.67.

²² CONTE, p. 718- 719.

²³ UN Global Counter-Terrorism Strategy, <https://www.un.org/counterterrorism/ctitf/en/un-global-counter-terrorism-strategy>, Accessed Date: 23.10.2018.

²⁴ BOOKLET, Office of the UN.

The working group aims to develop a practical methodology to assist interested Member States, at their request, and in cooperation with Task Force entities and organizations, as appropriate, with the integrated implementation of the strategy. • Addressing Radicalization and Extremism that Lead to Terrorism: The working group aims to offer Member States 58 assistance in identifying how radicalization and extremism may lead to terrorism and ideas for undermining the appeal of terrorism.

- ***Countering the Use of the Internet for Terrorist Purposes***

The working group aims to identify and bring together stakeholders and partners to discuss the abuse of the Internet for terrorist purposes and identify possible ways to combat this abuse at a national, regional and global level.

- ***Protecting Human Rights while Countering Terrorism***

The working group aims to support efforts by Member States to ensure the promotion and protection of human rights in the context of counter-terrorism, including through the development of practical tools, and facilitate an exchange of information on priority human rights concerns, as well as good practice examples on the protection of human rights in the context of countering terrorism, drawing on experiences at the national and regional levels.

- ***Strengthening the Protection of Vulnerable Targets***

The working group aims to establish appropriate mechanisms to facilitate both the sharing of existing best practices and the development of further best practices to protect vulnerable targets.

- ***Supporting and Highlighting Victims of Terrorism***

The working group aims to promote the sharing of best practices between relevant actors in supporting victims of terrorism; lay the foundation for a constructive dialogue between victims and Member States; build solidarity between victims, Member States, the international community and civil society; and galvanize broad support for counterterrorism efforts by highlighting the plight of victims.

- ***Tackling the Financing of Terrorism***

The working group aims to examine the various components of counter-terrorism financing strategies and make proposals that would contribute to increasing the effectiveness of the implementation of international standards by Member States, including the Financial Action Task Force (FATF) Special Recommendations. The Task Force has established relations and currently is developing cooperation with a number of regional and subregional organizations, including: the Organization of the Islamic Conference (OIC), the Islamic Educational, Scientific and Cultural Organization (ISESCO), the European Union (EU), the Council of Europe (CoE) and the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). 59. Addressing the conditions conducive to the spread of terrorism the Special Representatives and Envoys of the Secretary-General, in providing mediation support and backstopping the Department of Political Affairs, have helped to facilitate peace agreements in 13 conflicts around the world since 2001. The Department's recently established Mediation Support Unit and the Peacebuilding Support Office will further enhance the United Nations peacemaking and peacebuilding capacity. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization promotes dialogue among civilizations, cultures and peoples, including interreligious and interfaith dialogue, through the fostering of exchanges and quality education at different levels of society that advance human rights, democratic citizenship and tolerance, cross-cultural journalist networks, and training in intercultural mediation. The UNESCO Culture of Peace programme assists civil society organizations in denouncing terrorist acts as inexcusable. The Department of Public Information works with Member States, media, educational institutions, non-governmental organizations and civil society to promote dialogue, respect, tolerance and cultural diversity. DPI organizes a series of seminars entitled "Unlearning Intolerance," aimed at examining different manifestations of intolerance, as well as exploring means to promote respect and understanding among peoples. The five seminars held so far focused on: confronting anti-Semitism and Islamophobia, the role of the media in "promoting tolerance," preventing genocide and the role of political cartoonists. The Special Rapporteur on the Promotion and Protection of Human Rights while Countering Terrorism, operating under the new Human Rights Council, addresses the role of promoting human rights in eliminating conditions conducive to the spread of terrorism. This is done through country-specific work, including country visits, and in thematic reports submitted to the Human Rights Council and the General Assembly. Preventing and combating terrorism Sixteen universal legal instruments (instruments and three amendments) have been developed and adopted under the auspices of the United Nations and related intergovernmental organizations. Most of these instruments are in force and provide a legal framework for

multilateral actions against terrorism and criminalize specific acts of terrorism, including hijacking, hostage-taking, terrorist bombings, financing of terrorism and nuclear terrorism. They are complemented by resolutions of the General Assembly (49/60, 51/210 and 60/288) and of the Security Council (1267 (1999), 1373 (2001), 1540 (2004), 1566 (2004) and 1624 (2005).

3- Is it Possible to Give up the Basic Rights Due to Terror?

Member States are required to report regularly to the Counter-Terrorism Committee (see annex) on their progress. As seen above, the Security Council has called on States to ensure that counter-terrorism measures comply with international human rights law, refugee law and humanitarian law in several of its resolutions. In its report to the Security Council (S/2005/800), the Counter-Terrorism Committee reiterated this call. It also stressed that the Counter-Terrorism Committee Executive Directorate should take this into account in the course of its activities²⁵. In addition to the general obligation of States to act within a human rights framework at all times, it should be noted that the universal treaties on counter-terrorism expressly require compliance with various aspects of human rights law. In the context of the International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism, for example, this is illustrated in article (expressly permitting States to refuse extradition or legal assistance if there are substantial grounds for believing that the requesting State intends to prosecute or punish a person on prohibited grounds of discrimination); article (requiring the “fair treatment” of any person taken into custody, including enjoyment of all rights and guarantees under applicable international human rights law); and article 21 (a catchall provision making it clear that the Convention does not affect the other rights, obligations and responsibilities of States).

That means, each state has the right to fight against terrorist organizations by adopting universally accepted rules of self-defense.

²⁵BOOKLET, Office of the UN.

CONCLUSION

In this study, when we look at the basic legal texts on the subject of human rights and terrorism which have been adopted by a largest organization such as the UN, it is possible to reach the following conclusions.

- The protection, nurtured up and development of fundamental rights and freedoms are a public responsibility of the member states and the conventions on this issue will continue to serve the states. Particularly, it has been accepted as the basic responsibility of the state to pay attention to this issue in the “criminal procedures where the most demanding image of the basic value such as adopted and realized human rights**
- Terrorist organizations are misusing some basic human rights and freedoms for their goals by making themselves under the power of the terrorist propaganda, taking the action, and no being able to open a new area.**
- These terrorist organizations, as they always do, are not able to make calls for war against the any state or states. Also all states and groups are called up for both organized and joint cooperation activities against those organisations.**
- Each state has the right to fight against terrorist organizations by adopting the universally accepted rules of self-defense.**

REFERENCES

BOOKLET, OFFICE of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Human Rights, Terrorism and Counter-terrorism, Fact Sheet No. 32, <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Factsheet32EN.pdf>, Date of Access: 23.10.2018.

BOOKLET, UN Global Counter-Terrorism Strategy, <https://www.un.org/counterterrorism/ctitf/en/un-global-counter-terrorism-strategy>, Date of Access, 22.10.2018.

CONTE, Alex, Human Rights in the Prevention and Punishment of Terrorism-Commonwealth Approaches: The United Kingdom, Canada, Australia and New Zealand, Springer, 2010.

CRENSHAW, Martha, LAFREE, Garry, Countering Terrorism, Brookings Institution Press, 2017.

DOĞAN, İlyas, İnsan Hakları Hukuku, Astana Yayınları, 2015.

DONNELLY, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çeviren: Mustafa ERDOĞAN& Levent KORKUT, Yetkin Yayınları, 1995.

FLEINER, Thomas What Are Human Rights?, The Federation Press, 1999.

FOOT, Rosemary, The United Nations, Counter Terrorism, and Human Rights: Institutional Adaptation and Embedded Ideas, *Human Rights Quarterly*, Vol. 29, No:2, May 2007.

KORKUSUZ, M. Refik, Uluslararası Belgelerde ve Türk Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlükler, İzmir-2005.

OREND, Brian, Human Rights: Concept and Context, Broadview Press, 2002.

SHANTY, Frank, Counterterrorism- From the Cold War to the War on Terror, Volume 1: Combating Modern Terrorism, (1968- 2011).

WHEELER, Nicholas, J., A Victory for Common Humanity? The Responsibility to Protect after the 2005 World Summit, *Journal of Comparative Labour Law & Industrial Relations*, January 2005.

BM KARARLARI IŞIĞINDA İNSAN HAKLARI VE TERÖRİZM²⁷

I. Giriş

İnsan hakları, bireyleri ve grupları temel özgürlüklere, temel haklara ve insanlık onuruna müdahale eden devlet vasıtaları tarafından eylem ve ihmallere karşı koruyan evrensel değerler ve yasal garantilerdir²⁸. İnsan haklarının tam spektrumu, medeni, kültürel, ekonomik, politik ve sosyal hakların korunmasını ve yerine getirilmesini ve aynı zamanda kalkınma hakkının sağlanmasını içerir²⁹. İnsan hakları evrenseldir- başka bir deyişle, tüm insanlara doğal olarak aittirler - ve birbirinden bağımsız ve bölünmezdirler³⁰.

Öte yandan, terörizmin insan hayatına olan bedeli adeta dünyanın her bir köşesinde hissedilmektedir³¹. Birleşmiş Milletler ailesinin kendisi de şiddet içeren terör eylemlerinin sonucu olarak trajik insan hayatı kaybına uğramıştır. 19 Ağustos 2003'te Birleşmiş Milletler'in Bağdat ofisine düzenlenen saldırıda, Genel Sekreter Özel Temsilcisi Sergio Vieira de Mello, ve 21 kadın ve erkek hayatını kaybetmiş, ayrıca bazıları çok ciddi olmak üzere 150'den fazla kişi de yaralanmıştır³².

²⁶ İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi.

²⁷BOOKLET, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Human Rights, Terrorism and Counter-terrorism, Fact Sheet No. 32, <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Factsheet32EN.pdf>, Erişim Tarihi: 23.10.2018. Bu yazıda genel itibarıyla, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi'nin İnsan Hakları, Terörizm ve Terörle Mücadele konulu 32 Sayılı Bilgi Notu kullanılmıştır.

²⁸ KORKUSUZ, M. Refik, Uluslararası Belgelerde ve Türk Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlükler, İzmir-2005, s. 22 v.z.; DOĞAN, İlyas, İnsan Hakları Hukuku, Astana Yayınları, 2015, s. 48; Thomas FLEINER, What Are Human Rights?, The Federation Press, 1999, s. 14-16.

²⁹ OREND, Brian, Human Rights: Concept and Context, Broadview Press, 2002, s. 67- 69.

³⁰ DOĞAN, s. 50-51; DONNELLY, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çeviren: Mustafa ERDOĞAN& Levent KORKUT, Yetkin Yayınları, 1995, s. 19.

³¹ FOOT, Rosemary, The United Nations, Counter Terrorism, and Human Rights: Institutional Adaptation and Embedded Ideas, *Human Rights Quarterly*, Vol. 29, No:2, May 2007, p. 490, 492.

³²BOOKLET, Office of the United Nations.

Terörün açıkça, insan hakları konusunda çok gerçek ve doğrudan bir etkisi vardır; yaşam hakkının, mağdurların bedensel bütünlüğünün ve özgürlüğünün kullanılması için yıkıcı sonuçlar doğurmaktadır. Bu bireysel kayıplara ek olarak, terör, Hükümetleri istikrarsızlaştırabilmekte, sivil toplumu sarsabilmekte, barışı ve güvenliği tehlikeye atabilmekte ve sosyal ve ekonomik kalkınmayı tehdit edebilmektedir. Bunların hepsinin de insan haklarından yararlanma üzerinde gerçek bir etkisi vardır. Bireyin güvenliği temel bir insan hakkıdır ve bireylerin korunması buna bağlı olarak Hükümetin temel bir yükümlülüğüdür³³. Dolayısıyla Devletler, vatandaşlarının ve diğer bireylerin insan haklarını, terör eylemleri tehdidine karşı korumak ve bu eylemlerin faillerini adalete teslim etmek için pozitif önlemler almak ve bu güvenliği sağlamak yükümlülüğüne sahiptir. Ancak son yıllarda, Devletlerin terörle mücadelede benimsedikleri önlemler genellikle insan hakları ve hukukun üstünlüğü konusunda ciddi zorluklar doğurmuştur³⁴.

Bazı devletler terörizme karşı mücadelede işkence ve diğer kötü muamelelere başvururken, gözaltı merkezlerinin düzenli ve bağımsız olarak izlenmesi gibi işkencenin önlenmesi için mevcut yasal ve pratik önlemler çoğu zaman göz ardı edilmiştir. Diğer Devletler, terörizm faaliyetlerinde bulunduklarından şüphelenilen kişileri gerçek bir işkence ya da diğer ciddi insan hakları ihlalleriyle karşılaşacakları ülkelere geri göndermişlerdir, bu nedenle sınırdışı etmeme uluslararası yasal yükümlülüğünü ihlal etmişlerdir. Bazı yerlerde yargının bağımsızlığı zayıflatılmış, istisnai mahkemelerin kullanılması, normal mahkeme sistemlerinin etkinliğini olumsuz yönde etkilemiştir. İnsan hakları savunucularının, gazetecilerin, azınlıkların, yerli grupların ve sivil toplumun seslerini bastırmak için baskılayıcı tedbirler kullanılmıştır. Sosyal programlara ve kalkınma yardımlarına tahsis edilen kaynaklar, çoğu kişinin ekonomik, sosyal ve kültürel haklarını etkileyen güvenlik sektörüne yönlendirilmiştir³⁵.

II. Terörizm Nedir?

³³ FOOT, s. 490.

³⁴ FOOT, s. 493.

³⁵BOOKLET, Office of the UN.

Terörizm, sivilleri siyasi ya da ideolojik amaçların peşinde hedef alan şiddet eylemleridir³⁶. Yasal olarak, uluslararası toplum henüz geniş kapsamlı bir terör tanımını benimsemesine rağmen, varolan beyannameler, kararlar ve belirli yönleriyle ilgili evrensel “sektörel” anlaşmalar, belirli eylem ve temel unsurları tanımlamaktadır³⁷. 1994 yılında, Genel Kurulun 49/60 sayılı kararında belirtilen Uluslararası Terörizmin Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Tedbirler Hakkında Deklarasyon, terörizmin “kamuoyunda bir terör hali, bir grup kişi veya belirli bir kişi için siyasi amaçlarla kışkırtmak amacıyla hazırlanan ya da hesaplanan suç fiilleri” olduğunu belirtmekte ve bu fiillerin “hiçbir halde, onları haklı çıkarmak adına öne sürülen politik, felsefi, ideolojik, ırksal, etnik, dini ya da diğer fikirler ne olursa olsun, haklı görülebilecek bir yanıları yoktur.” On yıl sonra, Güvenlik Konseyi 1566 (2004) sayılı kararında, “Genel halka veya bir grup veya belirli bir şahıstaki bir terör halini kışkırtmak amacıyla, ölüm veya ciddi bedensel yaralanma veya rehin alma niyetiyle işlenmiş sivillere karşı işlenen suç eylemleri; nüfus veya herhangi bir eylemde bulunmak veya bir eylemi yapmaktan kaçınmak için bir Hükümet veya uluslararası bir örgütü zorunlu kılmak” şeklinde bu fiilleri saymaktadır³⁸. Bu yılın ilerleyen zamanlarında, Genel Sekreterin Yüksek Düzey Tehdit, Mücadele ve Değişim Paneli terörizmi sivillerin veya savaş dışı kişilerin ölümüne veya ciddi bedensel zarara yol açmayı ve bir nüfusu sindirmeyi veya herhangi bir eylemde bulunmak veya yapmaktan kaçınmak için bir Hükümeti veya uluslararası bir örgütü zorlamayı hedefleyen herhangi bir fiil olarak tanımlamış ve 1999 Uluslararası Terörle Mücadele ve Güvenlik Konseyi 1566 (2004) kararına ilişkin Uluslararası Sözleşme’de yer alan tanımlara atıfta bulunarak bir dizi kilit unsuru tanımlamıştır³⁹.

III. Terörle Mücadelede İnsan Hakları ve Devlet Yükümlülüklerinin Merkezi Rolü

Uluslararası toplum, Birleşmiş Milletler Küresel Terörle Mücadele Stratejisinin Genel Kurul tarafından 60/288 sayılı kararın kabul edilmesi suretiyle, terörizmle mücadelenin temel dayanağı olarak herkes için insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygının sağlanmasını

³⁶ SHANTY, Frank, Counterterrorism- From the Cold War to the War on Terror, Volume 1: Combating Modern Terrorism, (1968- 2011), s. 417.

³⁷ CRENSHAW, Martha, LAFREE, Garry, Countering Terrorism, Brookings Institution Press, 2017, s. 165.

³⁸ FOOT, s. 494.

³⁹SHANTY, s. 34.

öngören tedbirleri kabul etmeyi taahhüt etmiştir⁴⁰. Üye Devletler, hukukun üstünlüğü ve insan hakları ihlalleri de dahil olmak üzere terörizmin yayılmasına yol açan koşulların ele alınmasına yönelik önlemler almaya karar vererek terörizme karşı koymak için alınan her türlü tedbirin, özellikle uluslararası hukuk, insan hakları hukuku, mülteci hukuku ve uluslararası insancıl hukuk kapsamındaki yükümlülüklerine uygun olmasını sağlamışlardır. 2004 yılında, Tehditler, Zorluklar ve Değişim Üst Düzey Heyeti, uluslararası terörist grupların, gruba ve işe alınmalarının yoksulluk, yabancı işgal ve insan hakları ve demokrasinin yokluğu tarafından beslendiğini bildirmiştir⁴¹.

Genel Kurul tarafından 2005 yılında kabul edilen Dünya Zirvesi Sonuçları, teröre karşı mücadele ederken insan haklarına saygı konusunu da ele almış ve terörle mücadelede uluslararası işbirliğinin Birleşmiş Milletler Tüzüğü de dahil olmak üzere uluslararası hukuka, ilgili uluslararası sözleşmelere ve protokollere uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiği sonucuna varmıştır⁴². Genel Kurul ve İnsan Hakları Komisyonu, Devletlerin terörle mücadele için alınan her türlü tedbirin uluslararası insan hakları hukuku, mülteci hukuku ve uluslararası insani hukuk çerçevesindeki yükümlülüklerine uygun olmasını sağlamalıdır⁴³.

Güvenlik Konseyi, Dışişleri Bakanları düzeyinde toplanan Güvenlik Konseyi'nin terörle mücadele için alınan her türlü önlemi alması gerektiğini belirten kararında (2003) açıklanan bildirgeden yola çıkarak aynı şeyi yapmıştır. Uluslararası hukuka göre tüm yükümlülüklerle uyulmalı ve uluslararası hukuka, özellikle uluslararası insan hakları, mülteci ve insancıl hukuka uygun olarak bu tür önlemleri almalıdır. 2005 Güvenlik Konseyi kararında da bu teyit edilmiştir⁴⁴. 2006 Raporunda “Terörizme karşı birleşmek: küresel bir terörle mücadele stratejisi için öneriler” (A/60/825), Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, insan haklarını terörle mücadele stratejisinin tüm yönlerinin yerine getirilmesi için gerekli olduğunu belirtmiş ve etkili terörle mücadele önlemleri ve insan haklarının korunmasının birbiriyle çelişen hedefler olmadığını, ancak tamamlayıcı ve karşılıklı olarak güçlendirici olanların olduğunu

⁴⁰ SHANTY, p. 417.

⁴¹ BOOKLET, Office of the UN.

⁴² WHEELER, Nicholas, J., A Victory for Common Humanity? The Responsibility to Protect after the 2005 World Summit, *Journal of Comparative Labour Law & Industrial Relations*, January 2005, p. 2.

⁴³ BOOKLET, Office of the UN.

⁴⁴ FOOT, s, 506.

vurgulamıştır. Evrensel ve bölgesel anlaşma temelli organlar da benzer şekilde, terörle mücadele tedbirlerinin yasallığının uluslararası insan hakları hukukuna uygunluğuna bağlı olduğunu sıklıkla gözlemlemiştir.

IV. Birleşmiş Milletler Terörle Mücadele Eylemi

1. Küresel Terörle Mücadele Stratejisinin Uygulanması

Genel Kurul, terörle mücadelenin yanı sıra terörle insan hakları arasındaki ilişkiyi de ortadan kaldırmak için 1972'den bu yana terörle ilgili bir dizi karar kabul etmiştir. Devletlerin terörizmle mücadele için aldıkları her türlü önlem uluslararası hukuktaki yükümlülüklerine, özellikle uluslararası insan haklarına ve mülteci hukukuna uygun olmalıdır. Birleşmiş Milletler Şartı uyarınca, Güvenlik Konseyi uluslararası barış ve güvenliğin korunması için terörizmle mücadele tedbirleri de dahil olmak üzere uluslararası barış ve güvenliğin korunmasında birincil sorumluluğa sahiptir.

Güvenlik Konseyi, belirli terörizm eylemleriyle ve Taliban ve El Kaide'yele bağlantıları olduğu düşünülen 22 Devlete karşı yaptırımlar uygulamış ve bu yaptırımların uygulamasını kontrol amacıyla komiteler kurmuştur⁴⁵. 2001 yılında, üye devletlerin terörist faaliyetleri önlemek ve terörist eylemlerin çeşitli biçimlerini suç haline getirmek için çeşitli tedbirler almalarını zorunlu kılan ve ülkeler arasında terörizme karşı terörle mücadele anlaşmaları imzalamalarını talep eden kararı (2001) kabul etmiştir. Üye Devletlerin düzenli olarak Terörle Mücadele Komitesine gelişmeleri hakkında rapor vermeleri gerekmektedir.

Birleşmiş Milletler Küresel Terörle Mücadele Stratejisi, 8 Eylül 2006 tarihinde Genel Kurul tarafından kabul edilmiştir⁴⁶. Bu, ilk kez Üye Devletlerin terörle mücadeleye yönelik kapsamlı ve küresel bir stratejik çerçeve üzerinde anlaşmaya vardıklarını göstermektedir. Strateji, Üye Devletlerin bireysel olduğu kadar topluca ele almaları gereken somut tedbirler ortaya koymaktadır: terörizmin yayılmasına elverişli koşulların ele alınması, terörizmi önleme ve mücadele etme ve bunu yapmada bireysel ve kolektif kapasitelerini güçlendirme ve insan haklarının korunması ve terörizmle mücadelede hukukun üstünlüğü. Strateji, Üye Devletlerin

⁴⁵ FOOT, s.499.

⁴⁶ SHANTY, s. 323.

stratejide yer alan eylem planının hükümlerini uygulamak için Birleşmiş Milletler ile birlikte çalışmasını ve aynı zamanda Birleşmiş Milletler kuruluşlarının çabalarında Üye Devletlere yardım etmelerini gerektirmektedir. Birleşmiş Milletler departmanları, programları, fonları ve ajansları, hem bireysel olarak hem de Terörle Mücadele Uygulama Görev Gücü (CTITF) çerçevesinde ortak çabalarla stratejiye uygun olarak bir dizi alanda eylemler gerçekleştirmektedir⁴⁷:

2. Üye Devletler Arasında Koordinasyon ve İşbirliği

2005 yılında Genel Sekreter tarafından kurulan Terörle Mücadele Görev Gücü, terörle mücadele çabalarında yer alan ve Birleşmiş Milletler sisteminde bulunan en az iki düzine birim arasında genel koordinasyon ve tutarlılık sağlamaya çalışır. Bu yapı, üye devletlerin stratejiyi uygulamaya koymalarına yardımcı olmak için bir çalışma programı geliştirmiş ve çalışma grupları oluşturmuştur⁴⁸. Çalışma grupları şunları içerir⁴⁹:

- **Stratejinin Entegre Uygulamasını Kolaylaştırma**

Çalışma grubu üye devletlere, talepleri halinde görev gücü kuruluşları ve örgütlerinin işbirliğiyle pratik bir metodoloji geliştirmeyi amaçlar.

- **Terörizme Yol Açan Radikalleşmeyi ve Aşırılığı Ele Alma**

Çalışma grubu, radikalleşmenin ve aşırılığın terörizme nasıl yol açabileceğini belirleme konusunda ve terörizmin çekiciliğini baltalamaya yönelik fikir sunma konusunda üye devletlere yardım sunmayı amaçlamaktadır.

- **Terörist Amaçlı İnternet Kullanımının Önlenmesi**

Çalışma grubu, internetin terörist amaçlı kötüye kullanımını tartışmak ve bu istismarla ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde mücadele etmek için olası yolları belirlemek amacıyla paydaşları ve ortakları belirlemeyi ve bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

⁴⁷ CONTE, Alex, Human Rights in the Prevention and Punishment of Terrorism- Commonwealth Approaches: The United Kingdom, Canada, Australia and New Zealand, Springer, 2010, p. 718- 719.

⁴⁸ UN Global Counter-Terrorism Strategy <https://www.un.org/counterterrorism/ctitf/en/un-global-counter-terrorism-strategy>, E.T. 22.10.2018.

⁴⁹BOOKLET, Office of the UN.

- **Terörizmle Mücadele Ederken İnsan Haklarının Korunması**

Çalışma grubu üye devletlerin terörle mücadelede insan haklarının korunması ve geliştirmesini sağlama yönündeki çabalarına destek olur. Bu bağlamda; Pratik araçların geliştirilmesi, öncelikli insan haklarının korunmasına ilişkin, terörle mücadele bağlamında insan haklarının korunmasına ilişkin iyi uygulama örneklerine ilişkin bilgi akışını kolaylaştırma konularında yardımcı olur.

- **Savunmasız Hedeflerin Korunmasının Güçlendirilmesi**

Çalışma grubu, mevcut en iyi uygulamaların paylaşılmasını ve savunmasız hedefleri korumak için en iyi uygulamaların geliştirilmesini kolaylaştıracak uygun mekanizmalar kurmayı amaçlamaktadır.

- **Terörizm Kurbanlarını Destekleme ve Vurgulama**

Çalışma grubu, terörizmin mağdurlarını desteklemede en iyi uygulamaların paylaşılmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır; Kurbanlar ile üye devletler arasında yapıcı bir diyalogun temelini atmak; kurbanlar, üye devletler, uluslararası toplum ve sivil toplum arasında dayanışma kurmak; ve kurbanların kötü durumunu vurgulayarak terörle mücadele çabaları için geniş bir destek sağlamayı amaçlamaktadır.

- **Terörizmin Finansmanı ile Mücadele**

Çalışma grubu, terörle mücadele finansman stratejilerinin çeşitli bileşenlerini incelemeyi ve üye ülkelerin, Mali Eylem Görev Gücü (FATF) Özel Tavsiyeleri de dahil olmak üzere, üye devlet uygulamalarının etkinliğini artırmaya katkıda bulunacak önerileri sunmayı amaçlamaktadır. Görev Gücü İslam Konferansı Örgütü (İKT), İslami Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (ISESCO), Avrupa Birliği (AB) Avrupa Konseyi (CoE) ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) gibi bir çok bölgesel ve alt bölgesel yapılanmayla işbirliği yapmaktadır. Genel Sekreter Özel Temsilcileri ve Elçileri, Siyasal İşler Dairesi Başkanlığına arabuluculuk yardımı sağlayarak ve destek çıkarak 2001'den bu yana dünya genelinde 13 çatışmanın çözümlenmesine yardımcı olmuşlardır. Yakın zamanda kurulmuş olan Arabuluculuk Destek Birimi ve Barış İnşa Destek Ofisi, Birleşmiş Milletler barış ve barış inşa kapasitesini daha da geliştirecektir.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü, toplumun çeşitli segmentlerindeki insan hakları, demokrasi ve tolerans konularındaki eğitim kalitesini arttırmayla, kültürler arası gazetecilik ağları ve kültürler arası arabuluculuk eğitimleriyle kültürler, halklar, dinler ve insanlar arasındaki diyalogu geliştirmeyi hedefler.

UNESCO Barış Kültürü programı, sivil toplum örgütlerinin terör eylemlerini kınamasına yardımcı olmaktadır. Kamuyu Bilgilendirme Dairesi (DPI), diyalog, saygı, hoşgörü ve kültürel çeşitliliği teşvik etmek için üye devletler, medya, eğitim kurumları, sivil toplum örgütleri ve sivil toplum ile birlikte çalışmaktadır. DPI, hoşgörüsüzlüğün farklı tezahürlerini incelemeyi ve halklar arasında saygıyı ve anlayışı teşvik etmenin yollarını araştırmayı amaçlayan “Hoşgörüsüzlükten Vazgeçmek” başlıklı seminerler düzenlemektedir. Şimdiye kadar düzenlenen beş seminer, anti-Semitizm ve İslamofobiyle yüzleşmeye, medyadaki “hoşgörünün alevini alevlendirmeye”, soykırımın önlenmesine ve politik karikatüristlerin rolüne odaklanmıştır.

Yeni İnsan Hakları Konseyi kapsamında faaliyet gösteren Terörizmle Mücadelede İnsan Haklarının Korunması Özel Raportörü, terörizmin yayılmasına elverişli koşulların ortadan kaldırılmasında insan haklarının desteklenmesinin rolünü ele almaktadır. Bu, ülke ziyaretleri de dahil olmak üzere ülkeye özgü çalışmalar ve İnsan Hakları Konseyi ve Genel Kurul'a sunulan tematik raporlarla yapılmaktadır.

Terörle mücadelede Birleşmiş Milletler'in hükümetler arası kuruluşların himayesinde on altı evrensel yasal araç geliştirilmiş ve benimsenmiştir. Bu araçların birçoğu yürürlükte olup teröre karşı çok taraflı eylemler için yasal bir çerçeve oluşturmakta ve kaçırma, rehin alma, terörist bombalamaları, terörizmin finansmanı ve nükleer terörizm dahil olmak üzere belirli terör eylemlerini suç haline getirmektedir. Bunlar Genel Kurulun (49/60, 51/210 ve 60/288) ve Güvenlik Kurulu'nun (1267 (1999), 1373 (2001), 1540 (2004), 1566 (2004) ve 1624 (2005)) kararlarıyla tamamlanmaktadır.

3. Terör Nedeniyle Temel Haklardan Vazgeçmek Mümkün mü?

Yukarıda görüldüğü üzere Güvenlik Konseyi kararlarının birçoğunda, terörle mücadele tedbirlerinin, uluslararası insan hakları hukuku ve mülteci hukuku ile uyumlu olmasını sağlamak için Devletlere çağrıda bulunmuştur. Güvenlik Konseyi'ne verdiği bu raporda (S/2005/800), Terörle Mücadele Komisyonu bu çağrıyı yinelemektedir. Ayrıca, Terörle

Mücadele Komisyonu Yürütme Müdürlüğünün faaliyetlerinde bunu göz önüne alması gerektiğini vurgulamaktadır⁵⁰.

Devletlerin her zaman insan hakları çerçevesi içinde hareket etmesi genel yükümlülüğüne ek olarak, terörle mücadele konusundaki evrensel anlaşmaların açıkça insan hakları hukukunun çeşitli yönlerine uyum gerektirdiği unutulmamalıdır. Örneğin, Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme bağlamında, bu duruma örnek olarak, iadeyi ya da hukuki yardımı talep eden devletin kişiyi ayrımcılık yasağına aykırı olarak yargılayacağı ya da cezalandıracağı yönünde makul şüphenin olduğu durumlarda devlete açıkça hukuki yardımı ve iadeyi reddetme izin veren hüküm; gözaltına alınan kişinin adil muameleden ve tüm uluslararası insan haklarının gerektirdiği tüm hak ve güvencelerden yararlanmasını öngören hüküm ve sözleşmenin devletlerin diğer haklarını, yükümlülüklerini ve sorumluluklarını etkilemediğini belirten hüküm verilebilir⁵¹.

Birleşmiş Milletler Küresel Terörle Mücadele Stratejisi, insan hakları ve güvenlik arasındaki ayrılmaz bağları teyit etmekte ve ulusal ve uluslararası terörle mücadele çabalarının temelinde hukukun üstünlüğü ve insan haklarının olduğunu belirtmektedir. Strateji sayesinde, Üye Devletler teröre karşı mücadelenin temel dayanağı olarak insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygıyı sağlamayı taahhüt etmişlerdir. Bunun etkili olması için, terör eylemlerini önlemeye çalışan ve onların yayılmasına neden olan koşulları ele alan, bu tür suç eylemlerinden sorumlu olanları kovuşturmayı ya da yasal olarak iade eden ulusal terörle mücadele stratejiler geliştirilmeli, bu stratejiler sivil toplumun aktif katılımını ve liderliğini teşvik etmeyi ve insan hakları ihlallerinin tüm mağdurlarının haklarına dikkat çekmeyi içermelidir. Terörle mücadele için önemli olan yalnızca insan haklarının korunması değil, aynı zaman da Devletlerin de benimsedikleri terörle mücadele önlemlerinin uluslararası insan hakları yükümlülüklerine uygun olmasını sağlamalarıdır⁵².

⁵⁰BOOKLET, Office of the UN.

⁵¹ SHANTY, s. 113.

⁵²BOOKLET, Office of the UN.

SONUÇ;

Bu çalışmamızda bütün dünyanın meşruiyetini sorgulayamadığı, BM gibi bir büyük kuruluşun kabul ettiği “terörle mücadele ve insan hakları” konusundaki kabul ettikleri temel hukuk metinlerine baktığımızda, aşağıdaki sonuçlara ulaşmamız mümkündür.

-Temel hak ve özgürlüklerinin korunması, kollanması ve geliştirilmesi üye devletlerin üzerinde bir “kamusal sorumluluk” tur ve bu konuda sözleşmelerin devletlere vermiş oldukları görevleri devam edecektir. Özellikle bu “insan hakları” gibi temel değerin en müşahhas görüntüsünün gerçekleştiği “ceza muhakemesi” nde bu hususa dikkat etmek devletin temel sorumlulukları arasında kabul edilmiştir.

-Terör örgütleri, insan hakları gibi ulvi değerleri kendilerine kalkan yapmak suretiyle, terör propogandası yapma eylemine götürecek, yeni alan açamayacaklardır.

-Terör örgütleri, her zaman yaptıkları gibi, “hedeflerine koydukları devlet veya devletlere” karşı savaş çağrıları yapamayacakları hususu hem düzenlenmiş hem de bu konuda ortak işbirlikleri çalışmaları için gruplar oluşturulmuştur.

-Her devletin, evrensel düzeyde kabul edilen ve kişilere kendini savunma hakkını veren kurallara uymak suretiyle, terör örgütlerine karşı en etkin mücadelede bulunma hakkı bulunmaktadır.

-Devletlerin her türlü terör örgütleriyle mücadele hakkının olması, temel hak ve özgürlüklerden uzaklaşma hakkını vermemektedir.

KAYNAKÇA

BOOKLET, OFFICE of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Human Rights, Terrorism and Counter-terrorism, Fact Sheet No. 32, <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Factsheet32EN.pdf>, Erişim Tarihi: 23.10.2018.

BOOKLET, UN Global Counter-Terrorism Stratgy, UN Global Counter-Terrorism Stratgy <https://www.un.org/counterterrorism/ctitf/en/un-global-counter-terrorism-strategy>, E.T. 22.10.2018.

CONTE, Alex, Human Rights in the Preventionand Punishment of Terrorism-Commonwealth Approaches: The United Kingdom, Canada, Australia and New Zealand, Springer, 2010.

CRENSHAW, Martha, LAFREE, Garry, Countering Terrorism, Brookings Institution Press, 2017.

DOĞAN, İlyas, İnsan Hakları Hukuku, Astana Yayınları, 2015.

DONNELLY, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çeviren: Mustafa ERDOĞAN& Levent KORKUT, Yetkin Yayınları, 1995.

FLEINER, Thomas What Are Human Rights?, The Federation Press, 1999.

FOOT, Rosemary, The United Nations, Counter Terrorism, and Human Rights: Institutional Adaptation and Embedded Ideas, *Human Rights Quarterly*, Vol. 29, No:2, May 2007.

KORKUSUZ, M. Refik, Uluslararası Belgelerde ve Türk Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlükler, İzmir-2005.

OREND, Brian, Human Rights: Concept and Context, Broadview Press, 2002.

SHANTY, Frank, Counterterrorism- From the Cold War to the War on Terror, Volume 1: Combating Modern Terrorism, (1968- 2011).

WHEELER, Nicholas, J., A Victory for Common Humanity? The Responsibility o Protect after the 2005 World Summit, *Journal of Comperative Labour Law & Industrial Relations*, January 2005.